

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előzetési árak:

Helyben és postán küldve. Egy évre 10 ft - kr. 1/2, évre 3 ft 80 kr. Fél évre 5 - . . . Egyes szám 10 . . .

Hirdetési díj:

Ötötötös petisórtól 5 kr. Nagybbr terjedelmű, mint színtón több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Febr. 26. — Bittó bejelenti a delegációk tárgyában hozzá küldött min. el.

kéri az ügyelőktől, szándékonyak által számára fenntartott be-nyol köztársaság elismerése érde-nyesíteni?

den Pauler azon javaslatát, aki a ház 15 tagú bizottságot, a di eljárás idejéi. szabá-nyait adjon. Előadatiuk. zika tanügyi költség.

ári K. az iskolai törvényt nem ak egyes hiányokon segítse; tár-ponból is óhajtja a nők alkál-lyabb akarja, hogy az ifjak szabad-ny felszerelt intézetekben lakja-berelt szobákban, vagy ágyak-tesseken kuzdani a nyomorra. lakra vonatkozólag mondja, te-ly oly körülményre, melyre az állam-ly rá bízható legyen. (Elnök-ny hallás és közoktatási tárca elvá-ly. Felekezeti nék szükségesnek-ny bank felállítását.

Debrezen: A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

AVIRATOK. A Debreczeni Kormányzat. A Debreczeni Kormányzat.

Ki azzal a nyullal a bokorból!

(U-i) A napokban több lap fejezte ki méltó megítélését ama jogosulatlan tény-szülte botránny miatt, hogy a „magyar királyi honvédtábornokok” mindenütt csak mint cs. kir. tábornokok szerepelnek, holott köztudomás szerint a magyar királyi honvédség állományához tartozának s ily cím alatt is veszik föl az országos pénztárból havi illetményüket.

Hanem azért honvédtábornokaink felett korántsem intézkedhetik a magyar királyi honvédelmi ügyésrség. Ők csak névleg „m. k. honvédtábornokok”, de tényleg — mint a közös hadsereghez tartozók — kizárólag a közös hadügyésrség hatásköré alá tartoznak.

„Das ist ja eine Fiction!” — mondják némely magyarellenes bécsi lapok ez állításunkra. Hanem hát mi egyszerűen utalunk a legújabbban megjelent katonai névtárra, melyet minden olvasó megtekinthet akár-melyik könyvtárban s látni fogja, hogy a „magyar kir. honvédtábornok urak” — noha a grúsis az országos pénztárból húzzák, — említtet névtárból mint a közös hadsereg állományához tartozók, „cs. k. tábornokok” szerepelnek.

E visszásságot észlelvé, csak forgatom a magyar királyi honvédelemre vonatkozó törvényzikket, de hiába! egyetlenegy árva szócskát sem böngezzettem abból ki, ami csak megközelítőleg is oly formán hangzanék, hogy: „m. k. honvédtábornokaink a közös hadsereghez a miniszter tetszése és bölcs belátása szerint, de azt kikötjük, hogy illetményüket ne a közös hadipénztárból, hanem egyenesen ami országos pénztárból kaphják.”

Ismétlem, ily passzusnak sehol sem akadhatok nyomára a honvédségi intézményre vonatkozó törvényzikkben s ívesbenk sem. Kuhn báró ő excelsis is aigla akaratát nyomára.

De azért miért ne fogadhatná be a magyar királyi honvédtábornokokokat a közös hadsereg létszámba, ha egyszer a közös hadipénztárt nem apasztják egy baktával sem, és a honatyák közül sem jut eszébe senkinek, hogy e furcsa helyzet miatt egy kis interpellációt intézne a honvédelmi ügyér urhoz?

Pár évvel ezelőtt még a miatt sajtó-gott a szívünk, hogy a honvéd intézmény, úgy ahogy, már csak megvolna, de lát micsenek honvédeinknek tábornokai.

No, ami ezt illeti, a honvédség létszámban az addig üresen állott rovat most már be lett töltve. Csakhogy elmondhatjuk rá az egyszeri emberrel: „Addál uran esőt, de nincs köszönet benne!” Csupán az a nyereség az egészben, hogy a honvédelmi intézmény ezáltal újra néhány ezer fttal kerül többbe az országának, a mellett ráadásul az irányadó bécsi katonai körök még jót is mosolyognak az ily „vakulj magyar”-féle „griff” fölött.

De ne áruljunk macskát zsákbán! Elnézve a komédiától, mely eléggé derültségkelthető lenne, ha nem látszánk oly szomorunak visszahatásában, azt a kérdést állítom előtérbe: vajon van-e haszna az országának oly hiányos honvédelmi intézményben, melynek tény-

leges vezérei és műszaki csapatai nincsenek? Én kétem. A haditörténelem eléggé kiáltó tanbizonyoságot tesz afelől, hogy bármily, különben jólszervezett hadsereg is, soha sem vivhatott ott kellő sikert, ahol a kölcsönös bizalom, vezér és a sereg közt hiányzott, lett légyen bár a vezér a legfényesebb hadművészi talentummal is megáldva.

Kölcsönös bizalom nélkül nem érhető el amaz őszhang, melyet a lelkesültség idéz elő s mely főtényezőképen szerepel a háboru sikerénel.

Azt mondhatják némelyek, hogy „hiszen mi nem is akarjuk a honvédséget ellenség elé állítani háboru esetében, mert ennek föladata nem lesz más, mint a belcsönd és béke fontartása az országban, addig, míg a közös hadsereg valahol a távolban harcol; no meg hadi raktárak, tápszerek, stb. őrzése.”

De mi erre azt feleljük, hogy ha már magasabb hivatást nem jelölt ki a sors a magyar honvédségnek, akkor nagyon kár e költségés — tíz-tizenkét millióba kerülő intézményt fontartani.

Lehetnek oly jámbor férfiak is, kik jogosult pessimismusukat azzal akarják megostipítani, hogy beismerik ugyan, hogy a magyar honvédelmi intézmény nagyon is furcsa kis intézmény, de — noha a mellett költségés is — az ipart nem kis mérvben emeli.

Emeli ám, ott az óperenczián túl; örül is neki ugyancsak a „Harapatt és Mandl” cég, mely, noha előbbi kötelezettségének sem felelt meg köztudomás szerint, mindamellett, — noha a sátoralja-ujhelyi cég sokkal előnyösebb ajánlatot tett — újra szerencsés lett a honvédség fölszerelését illető munkát megkapni s e révén nem kevesebb, mint 2 670,000 ft vándorol ki idegen vállalkozók kezébe az országból. Eszertir a takaros összeget még csak nem is értékesíthetjük oly formán, hogy azzal ipartügyünknek hathatós lendületet adnánk.

Itt azonban önkéntelenül is megáll az ész. A Harapat és consorses cég pontatlansága s szerződésének sok tekintetben való megszegése bizottsági vizsgálat nyomán is ki lett derítve — és mégis, a Harapattoktól nem szabadulhatunk!

Fejtse meg valaki e talányt, meg a másikat a m. k. honvédtábornokok két lakiságát, mert én az ily complicált rébuszok megoldásában járatlan vagyok. Aki megfejti, valóban méltóvá teszi magát a haza hátlábjára, mert ha a rejtélyről a titok leple le van rántva, akkor bizonyonyal egy nagyon is elevenen érezhető lidércnyomástól szabadulhatunk.

Azt hiszem, az összes haza hű polgárainak közös óhajása, hogy „a nyullal ki kell igratni a bokorból”, mely teendőre szerintünk első helyen a honatyák hivatvák!

Végül pedig ajánljuk a delegáció tagjainak közös óhajása, hogy „a nyullal ki kell igratni a bokorból”, mely teendőre szerintünk első helyen a honatyák hivatvák!

— Jakab atya, háromszor zörögtek, mit jelentsen ez? — Ez azt jelenti, hogy magam meyerék felnyitni, mondá Jakab, mire az ijélli lámpát Zeuszánna kezéből elvette, és a szobát sebesen elhagyá.

— A nélkül hogy megkérdené, ki az, nyitotta meg Jakab rögtön az ajtót. — Egy magasa nő, koponybe burkolt, széles karimájú kalappal fedett férfi lépett be, miközben igen csendesen utogázá. — Magad vagy az Levitain? — Igen, kegyelmes ur, rebogé Jakab megindult hangon, és arására veté a világos megátót.

— Jé, azért jöttem, hogy egy szivessegré kérjelek, melyet tenni rég óhajass. — Kérelmemet a legmagasabb ur tehát kegyelmesen meghallgatá, mondá Jakab. — Jöjj fel kegyelmes ur! — Jakab a magas ember előtt — kinek

kép „egy rókáról két bőrt húzni nem lehet!”

— Piret b. „cs. k. magy. honvéd altábornagy” — (ne ijedj meg kedves magyar polgártársam e csodacsintól, a Lónyaisk és Szende Délak honvédelmi miniszterében még több ily furcsát is hallunk) — tehát Piret a magyar hirlapok ismeretes támadásai ellen válaszol egy — nem e t lapban, rangjához illőleg. Perzse, mindent tagad. Hanem ennek a magyar fajnak olyan természete van, hogy — csak köve hisz a németnek.

— A baloldali kör a pénzügyi biz. ki-egészítésére ajánlandó tagokul megválasztá Mária Páit és Molnár Györgyöt, póttagokul Csodacsintot, a jogügyi biz. ba Vidliczait, Gyórit, Matolait, Horánksit, póttagul Jüttneret.

— A polgári házasságra vonatkozó hat. javaslat elfogadásáról beszél most a nap-sajtó, s örömmel üdvözli ezt mindenik lap pártkülönbség nélkül. Sennyei, Somssich ellene szavaztak.

— A bankügyi értekezletnek ismét nincs eredménye. Kerkapoly oda is hagyta Bécsot. Ilyen szép a közsögyes élet.

— Gyarapodunk. A közös hadügyi költségvetés 1874-re 5 millióval haladja túl az eddigi, s e többletet tengeri hajók építésére szavazta meg az osztrák delegátó. Így majd csak megélünk — az Óperenczián is!

— A Deákúrbén csak a házardórl szóló javaslatnak látszik a többség biztosítva, a bélyeg ellen sokan vannak.

— Pestmegyére nagy szerencse vár, Zychy Ferráis Viktor lemondó főispáni állásáról.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara véleményes nyilatkozata a sőjvédék eltörlése felett.

(Vége.) Eddig a szakbizottmány munkálataiból merített indokok, melynek egyik utóbbi tételére azon észrevételünk van, hogy a sődó, vagy ha tetszik jővédék, minden megszokott régiségének daczára — mellőzhetően rossz következményeinel fogva egyike a leghelytelenebb adóemelésnek s fenartását nem a cseleszerűség hanem csak az inénet előlünnetet szükséges is dokolja.

Mintán a sőjvédékből származó jővedelnek az állam nem nélkülözheti, s mintán a jővédék voltaképen nem egyéb mint fogyasztási adó: kérdés tárgyát meg csak az képezheti, hogy vajon a sőjvédék mint állami jővédék és egyúdszerűen továbbra is fenartaték-e vagy pedig az állam birtokában levő sődó, aknak és fődék elárúsításával a szabad verseny bizsásk. Mert hogy a jővédéknek bár minő alakban bérbeadása lényeges változást nem eredményezne, sőt hogy az a nép ellen-szenvénel fogva több kárral, mint haszonnal lenne egybekötve, ez véleményünk szerint több mint valószínű.

Maradjunk tehát egyelőre azon radikális nézetnél, mely a sőjlet felszabadítása és a telepek elárúsítása által megfelelő equivalenst remél nyujtani az államnak minden a sőjvédékből származó jővedelemért.

Annly bizonyos, hogy e nézet elméletileg helyes alapa van fektetve, s az sem szenved kétségét, hogy más államokban, p. u. Ameriká és Angliában a sőjvédék eltörlése és az állam-javak elárúsítása hatalmas tőnyező gyánant szerepelt a nemzet vagyonszerzésére, de az is bizonyos, hogy ott más viszonyok és körülmények léteztek, mint hazánkban, hol magában a fejletlen községviszonyok meg inkább a sőbányák megtartását, mint azoknak elárúsítását szükösseget.

Szakértői felmérés szerint a magyarországi sőtelepek 1343, Schmidt osztálytana csos becslése szerint azonban 24,000 és a királyhágon tuli részek 74,983 millió mázsa

sőt tartalmaznak, tehát az összes sőkészlet több mint 76,000 millió mázsa, melynek pénzértéke mázsaankint csak 50 krt számítva több mint 38,000 millió ft.

Ezen adatok némi tájékozásul szolgálhatnak arra nézve, hogy a magyarországi sőkának és telepek mily óriási töké képviselnek. S bár ez nem egyéb holt tökénd s egész nagyságában nem mozgósítható, mindazonáltal a részletenkénti értékesítés biztos és tartalmas eszközöléséhez, nemkülönben a termelés korlátlan fokozatása által a sőbányák oly előnyös és jővedelmes forrását képesek az államnak, hogy a belülről hozott jővedelem megfelelő tökéje egyáltalában nem pótolhatná azok birtoklásának értékét.

Nem lehetne megnyugvással venni a sőbányák elárúsítását még azért sem, mivel ez esetben az állam nem gyakorolhatja befolyását az árak szabályozására és megállapítására, — a mi, tekintve hazánk közlekedési és közforgalmi viszonyainak fejletlenségét — jelenleg még nem mondható mellékes körülménynek. De meg a sőbányák legnagyobb része elárúsításánál nem lenne mellőzhető az azokhoz tartozó állami erődötteknek eladása sem, mivel a bányák és fődék termelési képessége több mint egyírányban az erődök birtoklásától tétetik függővé.

Mennyi legyen a magyarországi bányák és fődék évenkénti faszükséglete, s mennyi fenyszál fog kívantatni a vasutak kiépítése után is a sőkészletre, s hányad részét képezi a kincstári erődötteknek ez ugynevezett feltétlen erődötalaj — melyet az államnak minden körülmények közt meg kellene tartani — ezekre nézve ugyan pozitív adatokkal nem bírnak, mindazonáltal az erődök jelentőségére vonatkozó némi tájékozásul felemlítjük, hogy jeles községünk Szepesy Mihály — Ausztria bírodalmi adórendszere — című munkájának adatai szerint a hali, halleini, gmündeni, halstadi, ischli, ebenei és aussei fődék évenként közel 120,000 öl tűzfát szükségesnek, s hogy egyedül a máramarosi 200,000 holdnyi 100 éves fordára osztott kincstári erődökből évenként 180,000 db. fenyőzsfafa és 36000 db. deszka fordított sőkészletre; végre pedig nézetünk szerint nem állhat nagyon távol a valóságtól azon feltevés, hogy a kincstári erődötteknek legalább is 1/10 része feltétlen erődöt talajon áll.

Különben a nemzetgazdaságban habár axioma gyánant bírdeti is a regalék, jővedék és állampajk elűrlését illetőleg eladást az állami erődöségekre nézve, még is különbség tétetik, mennyiben ezeknek megtartása, sőt bizonyos körülmények közt még szaporítása is javasolható.

Fellette nehéz ezek szerint a sőbányák értékének kiphatolása, és a lehetetlenséggel határos az eladás nemzetgazdasági következményeinek biztos felismerése.

Egyébiránt oly nagy jelentőségű művelési sikeres keresztülviteléhez minő a sőbányák elárúsítása és a sőjvédék eltörlése oly független pénzügyi helyzet igényeltenék, minővel hazánk legalább jelenleg még nem rendelkezik. Egy tekintet az 1867-ik év óta véghez vitt pénzügyi operatiókra tanubizonyoságot tesz arról és alapos okot szolgáltat azon feltevésre is, hogy a sőbányák elárúsításával az időszerint csak léközles követtenék el.

Mivel tehát sem a bányák elárúsítása, sem a sőtérteleknek bérbeadása nem tanácsos, és mivel a sőjvédékből származó jővedelmet a kincstár nem nélkülözheti: a jelen körülmények közept csak azon törekvés lehet jogosult és támogathatóra méltó, mely az olcsó s kérdésének megoldását a sőtértelejog keretén belül igráskszik elérni.

Sokan azt hiszik, hogy az állami sőtértelelét tapasztalt bajok és visszafélék a regaléjog kiharadhatlan következményei és egyáltalán nem hajlandók arra gondolni, hogy a bajnak egy tetemes része a kezelési rendszer hiányosságából származik, és hogy másrésze épen hazánk községviszonyainak körülményeinel fogva még akkor sem lenne orvosolható, ha a sőtértelelét a szabad versenyre bíznánk.

És valóban, ha a sőtértelelét és egyúdszerűen ellen intézett panaszok kellőképen figyelembe vétetnek, azon meggyőződésre kell jutni, hogy legnagyobb részben a regaléjog félségben tartása mellett is orvosolható, mert a tapasztalt bajok és calamitások főkütfúrását nem a sőkának regalítása, hanem annak kezelése képezi.

lenni, mely szemek fénylettek, lángoltak és szikráztak a szellemosságától. E himlőhelyes, a szenvedélyek miatt bágyadt, de akarat és értelemelől sugárzó arczából az: lehetőség olvasni, hogy a tulajdonos a lángész oly mennyiségével van megáldva, hogy egy felsőbb hatalom által arra szemeltetett ki, miszerint nagy tetteket vigyen végbe, és a világ eseményekben tőnyező legyen.

Meglehető hoszas hallgatás után egy sohaj emeléd az idegen keblét, és ez Jakabhoz fordult, miáltal félig szomorú hangon így szólította meg: — Gondolat olyan mint a kísértet, mely feltökölökdi, a nélkül hogy akaránk, s akkor a lelket magával ragadja. Ily pillanatokban a jelen elfeledjük, mintha tenni valók nem volna abban. Nem kellene visszatekintésünk a megtörtételekre, s a mi meg nem váltottatott, hanem tekintetünket a jövőre kellene irányoznunk.

Felállott, Jakabhoz ment, a keszt vállára tette oly mosolylyal, mely csaknem széppé tette, mondá: — Ön kedvetlen volt a miatt, hogy azon tartozást, melylyel magát adónak vélti, irányomban le nem rójtja. Én más részről megelégedett voltam, tudva azt, hogy van egy om-

Az előrebocsátott fejtegetés alapján a szükségesség mutatkozik reformok véleményünk szerint a sőtértelel szabályozásában, az árak kívánt mérvben lejjebbállításában és a sőtértelel értelmében vett üzleti rendszer megváltoztatásában öszponotulnak.

Kelt a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1872 ik évi december 5-én tartott községülésél.

Komlósy Imre, elnök. Király Ferenc, titkár.

A spanyol köztársaságban.

Az új köztársaságot csakugyan veszdly fenyegeti. Legújabb híreink szerint Catalonia és Valencia tartományok azt követelik, hogy kiáltassék ki azonnal a „föderatív” köztársaság.

A karlisták is mind nagyobb mérvben kezdik úzni alávaló mesterkedéseket. Bandák ellepték Murcia, Alicante, Leon és Palencia tartományokat s úgy több mint valószínű, hogy a polgárháboru eszentel még nagyobb erővel fog dühöngni, mint eddig.

A conservatívok is megváltoztaták programjukat. Eddig látszólag a köztársaság hívei voltak — de közelebb gyűlést tartottak, melyben a köztársasági formát kormányképtelennek nyilatkoztatták, s Donna Izabella fiát jelölték ki királynak.

Egy másik párt Lipót hobenczollerni herceget szándékozik a királyi trónra ültetni.

A köztársasági kormányt csak a radikálok s a hadsereg főtisztei pártolják. A katonák szívvel lelekkel küzdenek a köztársaság mellett s úgy remélhető, hogy az új köztársaság ügye még nem áll egészen az „főrvény szelen”, mint azt sok monarchikus irányú lap szereti kiáltolni.

Színház.

(r) Midőn a színházi szemle vezetését magamra vállaltam s midőn beköszöntöm e lap hasábjain közölte, — már akkor érteltem pár szót, hogy főfeladatommá tűzdem ki a színházi bélyegek ismertetését, taglaldam s ha erőm engedi — ellenőrzését.

E feladatnak kitartólag híve akarván maradni, bátor leszek pillanatra fellebbtenni a fátyolt, hogy a helyzetet kissé megvilágítsassam.

A választmány e két rendbeli lemondás érdemleges tárgyalását — úgy tudom — elnapolta, s csakis az intendáns lemondását fogadta el látszólagosan, de csakis látszólagosan, miután az illető választmányi tagok gondolni sem akartak az intendánsváltozásra, legalább e tény azt látszik igazolni.

Most abban a helyzetben van a színház, hogy intendáns: van is, nincs is. Biztat mindenkint a remény, hogy Kiss Sándort még rá lehet bírni talán a maradásra s akkor új választás szükségé nem fog beállni; — addig tehát türelmet!

No de ez még nem volna nagy baj. Sokkal fontosabb körülmény szerintem az, hogy a művezető és titkár lemondását nem veték illő helyen tárgyalás alá.

Miért tartom pedig ezt fontosabb körülménynek? Mert a művezető az intézet gépezetének legfőbb rugója. O hozza mozgásba az egész szervezetet; — ha már most eme fő rugó működése megakad, vagy csak erőszakos nyomás közebjöttével ad jelt létezésé felől: a gépezet mozgása bizonytalanvá válik s oly labáli zavarvar keletkezik, melyből a kijazolás csak veszedelemmel járhat.

tesében az, hogy a színeszek szerződését nem tudni minő politika alapján — mindig a legutolsó pillanatig húzták hátszót.

Ily eljárás folytatott a művészet ura ideig is; (egyetlen a művészet tereltem a váddal, mert határozott tudomásom van róla, hogy a szerződés hatalom az ő kezében oly

A társulat tehát épen bomlófélen volt akkor, midőn a szerződésekké megbizott ötös bizottság befolyando volt feladta legombolyításba.

Lehet képzélni, hogy a szereplés egy tünt fel, mint deus ex machina: váratlanul előkészületlen.

Azon megragult gépezet, melynek kijavítása a véletlen közbejötté igényel — előtte teljesen ismeretlen volt — a művészet, mert a régi bizottság visszalépett folytán új tagokkal kellett ezen kormányzó közeget kiegészíteni.

E vissza buzogató idejekorán való elhárítása céljából, halasztatlanul kellétek tartom a tükör lemondását érdemleges tárgyalás alá venni; és pedig szigorúan latba vetni a színház hanyatlására szolgáló okokat s a szerinti mondani ki a döntő határozatot.

Midőn aztán e fontos intézkedés megtörtént, sürgös teendője lenne szerintem a színház választmányának, pályázatot hirdetni a debreczeni színház tükör és művészet állására, azon kiválasztal mellett, hogy az ajánlatok mutassák fel memorandumukat, melyben részletesen leírják a debreczeni színház múltját, jelenét, s előtérítve annak jövője, azon vezér-elv alapján, melyet az illető emlékirat szerzője hivatás. körül elváltavanni óhaj.

Ezen javaslat fogantatja vétele nem pusztán szükség, hanem kötelesség, mert intézkedni az interregnum beállván, — nem lesz ki ura legyen a nevelési báloeményeknek.

Az intendáns mossa kezét, mert ő már lemondott; — a tükör mossa kezét, mert ő is lemondott; — az ötös bizottság szintén mossa kezét, mert midőn tisztelt elnökük már akkor minden ki volt sarkából fogatva.

Akkor tehát ez úgy bizva van, szíves kedjének jelen soraimat figyelemre méltatni s e tárgyban belátásuk szerint intézkedni. Hiszen, hogy az ügy baráti egyetelmében lesznek velem s csatlakoznak hozzám, midőn azt óhajtom, hogy oly művészet nyerjen színházunk, ki színgyűnkét megmenti a silyvésd elől, s

az eszmét az előhaladás eszméjét diadalra fogja vezérelni.

Ezek után kezdjük meg szemlélteni. Vasárnap febr. 23. adott **Lumpaczi vagabundus**. A három főszereplő közül a legelső — Egyed, az szabó — Szabó, a eszmáit pedig Horváth személyesítte; — az est díszesüld azonban ez utóbbinak legtöbb rész jutott.

Hétfőn **Mareca az erdő felett**, melynek került szerep élvezetű előadás, melynek főnyompontja **Mindessenti Kornélia** volt.

Szerdán **Romeo és Julia** Szász Károly fordítása szerint. Ez előadás az idejé drámai előadásoknak az eddigéig egy szőlőn koronája volt. Romeot Temesvári, Juliát Székely Rózsa személyesíteték lévél és valódi költséggel. A többi szereplők is díszesüld ered-ményt mutattak, mint például Zöldé, Zöldné, Együd, Takács, Dózsa, Barátok. Csapán egy kellemetlen késedelem savarta kisé a hatást, — de a további művészet bőven kárpótolta a közönség pillanatnyi megüldését.

ÜJONSÁGOK

A nagy tanügyi bizottság, mely a többi közt a helybeli jogakadémia jövője felé fordult az egyházközségek részlete utasítását, vasárnap délután 3 órakor, előbb az édes anya kiscsapózatán lakásán, majd a ref. nyelvtanternál tartandó egyházi szertartás után a cseplődézetű temetőbe fog elutaztatni. Legyen álma csendes! Viraszon felette a hű emlékezet!

A főiskolai tüdőoltóegylet díszesülője költségeinek felezésére szerződésüldünk **Monó Luiza** k. a két. ó. é. fot. küldött. **Kovácsy Borbála** k. a. pedig ugyanazon eszén egy darab porost tallért és egy darab 1/2 régi keresztet tallért juttatott kezünkbe. Eddigi főösszeg: 32 ft. 50 kr. négy régi ezüst huszas, hat régi ezüst tízes s két tallér. További adományokat köszönettel fogadunk s a lapban nyugtazunk.

A debreczeni lövészenyek ez évben október 5-én és október 7-én fognak megtartani.

Varosunk egyik kellemes hölgyével, **Budaházy Bella** kiscsapózatán a mult hóban váltott jegyet Dr. Péter Pál kiskunlaczaházi orvos. Áldás frigyókré!

Közönséges kóriumom. A magyar alföld legnagyobb magyar városában Debreczenben a magyar kormány uralkodásának 6-dik évében nem lehet kapni magyar szövegű váltót. Bach és Schmerling korában is oly nem volt mindenütt, mint a Szlavkormány alatt. De hogy nem szegényen az ily kormány magát — magyarnak nevezni?

A főiskolában levő elemi osztályok közvisgái ma véget értek; tegnap délután az első el. isk. oszt. vizsgálatot meg; tanította ezt; **Benedek Lajos**, van 101 növendék, ebből kitűnt 20, jeles 12, a többi első osztály. — Tegnap délután az I. el. isk. 2-ik osztályának vizsgája volt, tanító **Zöld Mihály**, van 89 növendék, ebből 17 kitűnt, 18 jeles, a többi első osztály. Ma reggel a III. el. isk. első osztályának vizsgája tartott meg, tanító **Róza Sándor**, van 94 növendék, kitűnt 16, jeles 24, másodosztály 7, a többi első osztály.

H I R D E T É S E K.

Kőfaragó művek.

Alulírott a közeledő tavasz alkalmából tisztelettel figyelemsteti a t. cz. közönséget, mely szerint heyzetűdel fogva az építések minden- től igény it

építészeti és műkövekben

képes kielégíteni; ugyanis készit rendelt vagy rajz szerinte szakba vágó tárgyakat, nevezetesen: Sirköveket, trahit márvány és homokkőből kitűntő járdaköveit a nyregynázi városához sőttek példányt szolgáltatnak; lépcsők, gader és kőszőrűkövek, a tő és kaputelekek, folyósó lemezekkel minden tetszés szerinti nagyságban leggyorsabban és olcsón szolgál

Maurer Gusztáv, kőfaragó Ép. rjesen.

Debreczenben megrendelhető árjegyzékek és mintakövek kéz- letben vannak Menze A. H. varrógép raktárában Széchenyi- utcán 1813. sz. a. 97 3-3

Table with columns: Gazdag választék, Egy egész öltöny, Gazdag választék. Rows include: BÁLI HIMZETT INGEK, Rumburgi ingek, CHIFFON INGEK, OXFORD INGEK, Színes ingek, Magyar és német, LÁBRAVALÓK, férfi divatterem, Czegléd-utca 2. sz. a., Ajánlja, a n. é. közönségnek, következő cikkek: Valódi francia keztűk, Illatszerek.

Szepesi kárpátnövények kivonata. Fátykiss C. orvostudor által Kémárkon mell- és tüdőbajokban szenvedők számára. A legfontosabbban összegyűjtött és kizárólag alkalmas szepesi kárpáti fűnövényekből készitve kitűntő hatá-únak bebizonyult szer köhögés, rekedtség, könnyű hurutos iz- galmak, nyelő- és lélegzőműszerek, gőrcsős, idegzetes, nehézes lélegzetű köhögési rohamoknál, széknelkülös, oldalszurások idült tüdőbajok, tüdőkorosak gőrcsős és gyengé- tlenkedésénél, sőt a tápnévek meggyengülé- sebből származó betegségekénél, valamint gyomor- és általános testi elgyengülés ellen is. — A szepesi kárpátnövény tea, és a szepesi kárpátnövény bonbók használata a Fátykiss orvostudortól legjobb eredményt mutatják. Árak: 1 üveg kivonat használati utasítással együtt 75 kr. o. é. 1 csomag tea haszn. ut. 25 kr. o. é. 1 skatulya bonbon haszn. ut. 35 kr. o. é. A tárgyak beszereshetők magánál a készítőnél Fátykiss gyógyszerésznél Kémárkon, továbbá Debreczenben: dr. Rothschnek Emil, Tamassy Károly és Vecsey Viktor gyógyszerészek uraknál és Jermy Kálmán orv. rberzi és díszárú kereskedő uratól péc- cen Csanak ház. 107 2-3

Hirdetmény. Csapóutcai 432. sz. alatti ház, külső 47' öl földjével együtt eladó. Értekezhetni Nagy Ferencz ügy- ved úrnál. 111 1-2

Takarmányrépa. Átveendő a postakertben mássáju 40 kron. 100 mássa megvételénél 30 krajczáron; ugyasint az ispotálytemplom melletti rak- tárban készletben lévő

Tölgyfaárak. u. m: szőlőkörök, tölgyfadesz- kák, négyesgátók, lépcsők, itató vályuk és hasonló haszonfatár- gyak, valamint száraz tűzifa jutányos áron megrendelhetők tulajdonos Berger Henriknél, Széchenyitca 1771 sz. a. 108 1-3

A debreczeni ipar és kereskedelmi-bank t. cz. részvényesei az 1873. évi márczius hó 2-án d. e. 10 óra- kor sz. kir. Debreczen város kis tanács-terében tartandó 5-dik rendes közgyűlésre azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy akik abban résztvenni akarnak, azok az alapszabályok 30, 31 és 32-ik §§-ai értelmé- ben a közgyűlés előtt 8 nappal, — és így legkésőbb február 22-ig, részvényeiket a társulat pénztáránál az onnan nyerendő térítvény és belépti jegy mellett letenni sziveskedjenek. Targyak: 1. Az üzlet eredményéről előterjesztendő évi jelentés § 40. a. 2. A zárszámlának a számvizsgáló bizottság jelentésével együtt előterjesztése § 40. b 3. Az osztalék meghatározása § 40. c. 4. Elnök választás § 40. d. 5. A 9 tagból álló igazgató választmány egyharmad ré- szének sorshuzás utjáni kilépése folytán — három tagnak a részvényesek sorából — általános szótöbbséggel megválaszta- tása § 40. d. és § 42. 6. A 3 tagból álló számvizsgáló bizottság megválaszta- tása § 40. e. 7. A választmány indítványa az alaptöke felemelésére, az új részvények kibocsátására s az e részbeni módózatok megál- lapítására § 40. f. 8. A választmány indítványa az alapszabályok megval- toztatására. 9. Egy részvényes által a választmányhoz szabályszer- leg bejelentett indítvány § 34. § 40. k. Debreczen, 1873. jan. 30-kán. Az igazgatóság. Az alapszabályok megváltoztatására tett indítvány, 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt a bank helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető. 64 3-3

Hirdetés. Vallalkozók sziveskedjenek kér- vényeiket f. évi márczius 15-ig Katz Jakab hitközségi elnöknel, üzleti helyiségében (Széchenyitca 1762. sz.) benyújtani. 112 1-3

1873. V. 6. Előfizetés. Helyben es po. Egy évre 10 ft. — kr. Fél évre 5. —. Előzetési pénz s a Főpiacz, Vecsey- szerkesztésbe ber. Előzetethet. Telegr. K. L. adó- sorszáma a postahivatal.

A „Debreczen” MAGANTAVIRATAI

— Páris márcz. 1. Az „Union” egy kiáltványt közöl Alphonsotól, mely a spanyol hadsereget fölhívja, hogy szövetez- zék a karlista táborokkal. Minden tsz- nek rangelőtetés van igérve. A karis- ták hadereje 35000 emberből áll.

— Athén, márcz. 1. A Laurionbánya- telepek egy konszorciumnak adtak el s ennifogva Francia, s Olaszország a köz- vetítéstől felmentettek.

— Páris, márcz. 1. Gambetta a 30-as bizottság asszemblé ajánlatait gyermekieseknek és veszélyeseknek nyilatkoztatta ki. Tagadja, hogy az asszem- blének helyettesítő joga volna s követel- lenek feloszlatását.

— Berlin, márcz. 1. A jezsuiták- nak telepedését meg nem engedő Bajor- ország, Elsass és Lotharingia. Ebbeli el- lenkérelmük visszautasított.

Felolós szerkesztő és kiadótlajdonos: OLÁH KÁROLY. Főmunkatárs: SZATMÁRI KÁROLY.

Eladó szülő. A vargakertben elől 11 kapa rész- ben luczernás, részben jó állapotban levő szöllő eladó, értekezhetni tu- lajdonos Saska Károlylyal piacz főtéren. 109 1-2

1873. V. 6. Előfizetés. Helyben es po. Egy évre 10 ft. — kr. Fél évre 5. —. Előzetési pénz s a Főpiacz, Vecsey- szerkesztésbe ber. Előzetethet. Telegr. K. L. adó- sorszáma a postahivatal.

Két nagy. (A) Az ország megihlette a szent lé- hogy nemcsak ken mondani: — vasuti él az ember, hanem mannával is olykor.

Két nagy horde meg a mult hó 27-ik házban. Mindegyiknek ségbevonhatatlan idő társadalunkra, mely fogultság, századok megrögzött előítélet tartott. Értjük a va- és polgári háza- tését.

Nemzeti életünk nyező hatalmas löken kulturái, de nemzet- ben is.

Igaz ugyan, h badság és polg- még most csak írott kis korig s még neh- nia a fölvilágosultság is az igaz, hogy ha form a képviselőház- lik, még sok akadál- kozni a „méltóság- ruma előtt, hol a t- taláros papi méltósá- servatív és ultramon- tig erődnék majd szabadság és polgári- malaszt maradjon, hogy ha az áramla- oly szépecskén első- a redves fát, melynek s kimosta — a folya- Ha e két nagy akadályt górdítene a kiadó bizonyosigot t- immár kőből kidiva- sőtelen hirtelny, hol- tettem a forvnyí- onnan előbb-utóbb- nál jobb — vagy k- talmatlanná kell ten- Annyi bizonyos házban is többen közlő olyanok kik- szerették volna a kér- a teljes fizeket, de- gének történelmivé nagyszerű reformok- nemcsak, de sőt a k- hogy azokra vonat- tait mentül előbb te- No azt, hogy az a- mikor lesz, tajos vo- hogy az sok időre- arról majd gondosk- a képviselőház több- sürgető interpelláció- zések elődázhatják ú- ügyet, de azt va- tőbbé nem leho- Amaz állítás, nos ultramonatán sz- nek-erejével elhitet- badság és polgári- idéznék a társada- csak irányzatos fik- hve archia malmára- ilyféle állítással sze- Franciaország.

TÁR SZÜLETÉS ÉS Regény neg. Irta Schwartz. Első (1873) — Kegyelmes, sok kamatot hozott, h- Nem kérhet tehát ol- volna. — Tudom mily t- zsidó, kiben annyi bi- akarom rábizni, a mi- sebb. On oly barát, kin- beau roa bizza magát. — E férfi, ki Jakab- nem volt mint Mirab- Viktor Gróf. — Miután e szavak- szobában fel s alá járt- volna arra, miszerint- megelégedés könyomata- rajta: